

НЗИС – История, добри намерения и практика

С този материал бих искал да осведомя нашите колеги, лекарите по дентална медицина, по отношение на проведената кръгла маса в НС на Република България на 20.12.2022 г. Считаю, че е важно всеки един от нас да бъде информиран и да има активна позиция по отношение на въвеждането на Националната здравно-информационна система. Необходимо е да бъдем наясно с начина на функциониране, който ще бъде заложен в нея, с принципите на въвеждане и достъп до данните. И най-вече е добре за бъдем запознати с предимствата и възможните недостатъци, с трудностите или с облекченията, които ще съпътства приложението на НЗИС в нашата ежедневна лечебна практика. Вярвам, че информираният, мотивиран лекар по дентална медицина може да се адаптира към промените оптимално и дори да даде личен принос с идеи и предложения за работата на БЗС в преговорния процес.

Мероприятието беше иницирано от народните представители доц. Тонев и доц. Пандов от Комисията по здравеопазване към 48 НС. Целта на срещата беше определена като дискусия за напредъка във въвеждането на Националната здравно-информационна система (НЗИС). Тази система се очаква да влезе в сила при отчитането на дейността на лекарите по дентална медицина към НЗОК от 1 февруари 2023 г.

На кръглата маса освен народни представители от Комисията по здравеопазване присъстваха също представители на съсловните организации на лекарите, на магистър-фармацевтите, на БЗС (д-р Н. Шарков и д-р Г. Габровски); представители на НЗОК - проф. П. Салчев, на пациентски организации и др. Участваха също представители на фирмата „Информационно обслужване“, която разработва и отговаря за въвеждането и функционирането на НЗИС. На срещата не се включиха представителите на МЗ.

За електронно здравеопазване се говори още от стартирането на дейността на НЗОК. В изказването на доц. Тонев беше подчертана надежда темпото на работа от последните две години да не се наруши. Изтъкната беше безалтернативната необходимост от дигитална реформа, която трябва да продължи. Доц. Тонев счита, че концепцията за дигитално здравеопазване се представя от политиките като голямо предимство за пациента и за лекаря, което ще улесни неговата работа. Но не се обяснява достатъчно, че това е процес, който ще улесни работата на цялата система, ще й даде много аналитична информация, на базата на която ще се вземат по-добри решения - както за позиционирането на здравните услуги, така и за лесно търсене и откриване на пробойни в системата. Според доц. Тонев след един сравнително кратък период от време и пациентите и лекарите и системата ще изпитат предимствата на дигитализацията, която в някои европейски страни отдавна е станала стандарт.

Доц. Пандев продължи, че тази година се е извършила една „Тиха революция в здравеопазването“ по отношение на здравното досие на пациента, но работата не е била доведена докрай.

Бе припомнено също така, че още през 2009 г. министър Нанев е обявил, че *„електронното здравеопазване е приоритет“*. Преди това – през 2006 г в приетата **„Национална стратегия за внедряване на електронното здравеопазване“** се е предвиждало създаването на електронни здравни карти, електронно медицинско досие, единна информационна система в здравеопазването, стандарти за обмен на данни.

Отчетен бе и парадоксалният ефект на КОВИД пандемията, който доведе до катализиране на процесите, тъй като тогава бе въведено електронното предписване на лекарствени продукти, както и на някои електронни направления.

Представителите на „Информационно обслужване“ направиха презентация, с която изразиха задоволство от свършената до момента работа – голяма част от лекарските дейности и направления вече са по електронен път. Не беше направен никакъв коментар за извършени дейности във връзка с денталната медицина и НЗИС. Само мимоходом беше споменато, че предстои включването в НЗИС и на Лекарите по дентална медицина!

Подчертано беше изрично че процесът е необратим заради изискване на правото на ЕС. На 3 Май т.г. ЕК е публикувала предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Европейското пространство на здравни данни! Регламентът предвижда (след като бъде първо приет), разпоредбите му да започнат да се прилагат в края на 2024 и през 2025 г. Всичко това налага дотогава у нас лекарите по дентална медицина да бъдат включени в действаща Национална здравно-информационна система. При това тя да е съвместима с правото на ЕС за обмен на лични данни.

След като изслушахме експозетата на народните представители, на представителите на Информационно обслужване, на проф Салчев от НЗОК, на Д-р Маджаров и Д-р Брънзалов от БЛС, думата взе Д-р Шарков.

В своето изказване Д-р Шарков обясни на присъстващите, че в различни формати тази дискуссия се води от дълго време, но основно в медицински и фармацевтични кръгове. Зададе въпрос: „Защо „Информационно обслужване“ не работи въобще с БЗС? Защо „Информационно обслужване“ не си вършат работата? Защо в НРД 2022 бе записано, че от 1 октомври НЗИС влиза пробно при денталните лекари и от 1 ноември официално в действие след като нищо не се предприе?...Защо в медиите излизат информации и се насажда поръчковото мнение, че БЗС бил против НЗИС? БЗС си свърши работата – УС създаде работна комисия, която обаче проведе само две общи срещи с представители на НЗИС.“

След обяснение на важни специфики за денталната медицина, като принципи на работа, извършени дейности, начин на отчитане и др. д-р Шарков обобщи: „Резултат нула! Наложил се БЗС да инициира срещи в МЗ!

През септември, IT-отдела на МЗ съобщиха, че били готови да включат отчетите на лекарите по дентална медицина към НЗОК, което ни изуми и трябваше да се обяснява, че не е вярно и в крайна сметка се достигна до отлагане на въвеждането на НЗИС за 1 февруари 2023 с нарочен анекс към НРД 2020 - 2022! Създадена бе и Контактна група на БЗС, заедно с представители на IT отдела на МЗ и Информационно обслужване, която да подготви existence minimum изискванията към софтуерите за работа с НЗОК. До този момент не се е провела нито една среща!“

Д-р Шарков предупреди, че „Информационно обслужване“ ще имат много проблеми в денталната медицина. Още повече със споменатата синхронизация с Европейското досие на пациента, като даде пример с въведената „за учудване на всички“ австралийска кодировка на денталните дейности по задължителното здравно осигуряване. Накрая призова „Информационно обслужване“ да прояви инициатива, да събере контактните

групи и да се започне работа по НЗИС в денталната медицина по задължителното здравно осигуряване.

А срокът 1 февруари чука на вратата и няма никакво време! При необходимост БЗС ще настоява срокът отново да бъде отложен...